

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000672

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Танавський Ігор Павлович

2. Ihor P. Tanavskyy

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: "Середня освіта (Історія)"

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12471

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.25, 03.01

Тема дисертації:

1. "Україна і Турецька Республіка: еволюція міждержавних відносин (1991–2021 рр.)"
2. "Ukraine and the Republic of Türkiye: Evolution of Interstate Relations (1991–2021)"

Реферат:

1. Дисертація присвячена комплексному історичному аналізу становлення та розвитку міждержавних відносин України і Турецької Республіки впродовж 1991–2021 рр. У роботі досліджено політичні, безпекові, економічні та гуманітарно-культурні аспекти співпраці, визначено ключові етапи трансформації двостороннього партнерства, з'ясовано його внутрішні та зовнішні чинники. Актуальність теми зумовлена глибинними змінами регіональної безпекової архітектури Чорноморського басейну, зростанням геополітичної нестабільності та формуванням нових конфігурацій міжнародної взаємодії у Євроатлантичному просторі. Українсько-турецькі відносини у зазначений період розвивалися в умовах постбіполярної трансформації, розширення НАТО та ЄС, а також в контексті агресивної політики Російської Федерації, що істотно вплинуло на характер і динаміку партнерства. Наукова новизна дисертації полягає у комплексному підході до аналізу трансформації двосторонніх відносин у 1991–2021 рр. та обґрунтуванні

закономірностей формування стратегічного партнерства. Практичне значення роботи визначається можливістю використання її результатів у наукових дослідженнях, освітньому процесі та у практиці формування сучасної зовнішньої політики України. Історіографічний аналіз засвідчив еволюцію наукового осмислення проблематики – від перших описових досліджень 1990-х рр. до сучасних міждисциплінарних підходів, які інтегрують інструментарій політичної історії, міжнародних відносин, економічного аналізу та безпекових студій. Водночас встановлено фрагментарність наукового знання, що проявляється у переважанні секторальних досліджень над комплексними синтетичними працями. Це зумовило необхідність системного переосмислення еволюції двосторонніх відносин у довготривалій ретроспективі. Джерельну базу дослідження становить широкий комплекс офіційної міжнародно-правової документації: міждержавні договори, міжурядові угоди, спільні декларації, протоколи засідань комісій, матеріали міністерств закордонних справ, статистичні дані, аналітичні звіти міжнародних організацій. Систематизація джерел дозволила виокремити політико-дипломатичний, безпеково-оборонний, економічний, транспортно-енергетичний та гуманітарний блоки співпраці. Використання принципів історизму, об'єктивності та наукової верифікації забезпечило реконструкцію механізмів формування зовнішньополітичного курсу сторін і практичних результатів їх взаємодії. Методологічну основу роботи становлять системний, історико-порівняльний та проблемно-хронологічний підходи. Застосовано методи контент-аналізу, дискурс-аналізу, елементи політичної та економічної статистики, що дало змогу простежити структурну динаміку партнерства й визначити його якісні трансформації. У дослідженні доведено, що у 1991–2004 рр. відбулося формування правових та інституційних засад співробітництва, окреслення спільних інтересів у Чорноморському регіоні та започаткування механізмів політичного діалогу. Період 2005–2013 рр. характеризувався поступовою інституціоналізацією відносин, розширенням нормативної бази та активізацією військово-політичної координації в межах регіональних ініціатив. Водночас партнерство зберігало прагматичний характер, що визначалося відмінностями стратегічних пріоритетів Києва та Анкари. Події 2014 р. стали якісним рубежем трансформації відносин. Анексія Криму та мілітаризація Чорноморського регіону актуалізували спільні безпекові інтереси й стимулювали розвиток оборонно-технічного співробітництва. Туреччина, дотримуючись політики «активного нейтралітету», поєднувала підтримку територіальної цілісності України з прагматичним балансуванням у відносинах із РФ. Водночас було започатковано стратегічні проекти у сфері військових технологій, що підвищили рівень взаємної довіри та взаємодоповнюваності оборонних потенціалів. Економічна співпраця еволюціонувала від переважання неформальних торговельних практик 1990-х рр. до розбудови інституційно оформленого партнерства з перспективою створення зони вільної торгівлі. Розширення інвестиційної взаємодії, участь у транспортно-логістичних та енергетичних проектах посилили стратегічну значущість економічного виміру відносин і сприяли формуванню альтернативних регіональних маршрутів співробітництва. Гуманітарний вимір набув особливого значення у формуванні атмосфери довіри. Розвиток культурної дипломатії, освітніх програм, міжуніверситетських контактів і підтримка кримськотатарської спільноти сприяли зміцненню міжсуспільних зв'язків та формуванню позитивного образу партнерства. У висновках доведено, що українсько-турецькі відносини упродовж трьох десятиліть трансформувалися з формального дипломатичного діалогу у багатовимірне стратегічне партнерство. Їх еволюція визначається поєднанням політичної довіри, безпекової взаємодії, економічної взаємозалежності та гуманітарної інтеграції. Українсько-турецьке партнерство постає як динамічна система багаторівневої взаємодії, що розвивається під впливом внутрішніх реформ і глобальних геополітичних процесів.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive historical analysis of the formation and development of interstate relations between Ukraine and the Republic of Turkey during 1991–2021. The study examines the political, security, economic, and humanitarian-cultural dimensions of cooperation, identifies the key stages in the transformation of bilateral partnership, and clarifies its internal and external determinants. The scientific novelty of the dissertation lies in its comprehensive approach to analyzing the transformation of bilateral relations in 1991–2021 and in substantiating the patterns of the formation of a strategic partnership. The practical significance of the study is determined by the possibility of using its results in academic research, the educational process, and

in shaping Ukraine's contemporary foreign policy. The relevance of the topic is determined by dynamic changes in the regional security architecture of the Black Sea basin, the intensification of global geopolitical uncertainty, as well as the transformation of economic and cultural ties in the context of Ukrainian integration into the European Union and NATO. During the specified period, Ukrainian-Turkish relations developed in the context of post-bipolar transformation, NATO and EU enlargement, as well as the aggressive policy of the Russian Federation, which significantly influenced the character and dynamics of the partnership. The historiographical analysis demonstrates the evolution of scholarly interpretations of the issue – from the first descriptive studies of the 1990s to contemporary interdisciplinary approaches integrating the tools of political history, international relations, economic analysis, and security studies. At the same time, a certain fragmentation of academic knowledge has been identified, manifested in the predominance of sectoral studies over comprehensive synthetic works. This necessitated a systematic reconsideration of the evolution of bilateral relations in a long-term retrospective perspective. The source base of the research consists of a broad corpus of official international legal documentation: interstate treaties, intergovernmental agreements, joint declarations, minutes of commission meetings, materials of the ministries of foreign affairs, statistical data, and analytical reports of international organizations. The systematization of sources made it possible to distinguish political-diplomatic, security-defense, economic, transport-energy, and humanitarian blocks of cooperation. The application of the principles of historicism, objectivity, and scientific verification ensured the reconstruction of the mechanisms for shaping the foreign policy course of both states and the practical results of their interaction. The methodological framework of the study is based on systemic, historical-comparative, and problem-chronological approaches. Methods of content analysis, discourse analysis, as well as elements of political and economic statistics were applied, which made it possible to trace the structural dynamics of the partnership and determine its qualitative transformations. The research proves that in 1991–2004 the legal and institutional foundations of cooperation were established, common interests in the Black Sea region were outlined, and mechanisms of political dialogue were launched. The period of 2005–2013 was characterized by the gradual institutionalization of relations, expansion of the regulatory framework, and intensification of military-political coordination within regional initiatives. At the same time, the partnership retained a pragmatic character, determined by differences in the strategic priorities of Kyiv and Ankara. The events of 2014 became a qualitative turning point in the transformation of relations. The annexation of Crimea and the militarization of the Black Sea region actualized common security interests and stimulated the development of defense-technical cooperation. Turkey, adhering to a policy of “active neutrality,” combined support for Ukraine's territorial integrity with pragmatic balancing in its relations with the Russian Federation. At the same time, strategic projects in the field of military technologies were launched, increasing mutual trust and the complementarity of defense potentials. Economic cooperation evolved from the predominance of informal trade practices in the 1990s to the development of an institutionally structured partnership with the prospect of establishing a free trade area. The expansion of investment interaction and participation in transport-logistics and energy projects enhanced the strategic significance of the economic dimension of relations and contributed to the formation of alternative regional routes of cooperation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Танавський І.П. Співпраця між Україною та Туреччиною у сфері туризму: здобутки і перспективи. Консенсус. 2004. №2. С.183-193.
- Танавський І.П. Співпраця України та Турецької Республіки в енергетичній сфері у 1991-2021рр. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка». Серія: Історія. 2025. Випуск 1.С.161 – 167.
- Танавський І.П., Федорів І.О. Українсько-турецька співпраця у сфері культури: нормативно- правова база та роль діаспори. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка». Серія: Історія. 2025. Випуск 2. С. 232-240.
- Танавський І.П. Українсько-турецька військова співпраця у 1991-2021 рр.: правова база. Вчені записки Таврійського університету імені Володимира Вернадського: Серія «Історичні науки». 2022. Т.36 (75). Вип.4. С.100 – 104.
- Танавський І. П. Дипломатичні відносини України і Турецької Республіки у 1991 – 2021р.р.: договори, персоналії, форми. Вісник гуманітарних наук. (14). 2025.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорів Ірина Олегівна
2. Iryna O. Fedoriv

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1344-8053

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Саган Галина Василівна

2. Halyna V. Sahan

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8301-849X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 02136554

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грубінко Андрій Васильович

2. Andrii Hrubinko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4856-5831

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прийдун Степан Васильович

2. Stepan Pryidun

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1047-312X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

